

РЕШЕНИЕ

№ 38

гр. Монтана , 30.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – МОНТАНА, ВТОРИ ВЪЗЗИВНО-ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ** в публично заседание на дванадесети юли, през две хиляди
двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Людмила Др. Никова
Членове: Аделина Люб. Тушева
Таня Т. Живкова

при участието на секретаря Даниела Мл. Макавеева
като разгледа докладваното от Таня Т. Живкова Въззивно гражданско дело №
20211600500161 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК .

С решение от 17.03.21г.,постановено по гр.дело № 919/2018 г. Районен съд-гр.Лом е признал за установено, че саморъчно завещание от 13.02.2017 г. от Х. Т., починала на 03.02.2018 г., обявено на 13.06.2018 г. с протокол за обявяване на саморъчно завещание от пом. нотариус, е неистинско и е прогласил неговата нищожност, признал е за установено,че М.А. не е собственик на 4/6 ид. ч. по завещание от Х.Т. построените в този ПИ: жилищна сграда с идентификатор * с площ от 72 кв. м., хангар /депо, гараж/ с площ от 15 кв. м., и постройка на допълващо застрояване с площ от 34 кв. м.С така постановеното решение съдът е отхвърлил и предявения иск за делба на посочения по-горе недвижим имот .

Така постановеното решение е обжалвано от М. А. А. чрез адв.П. с оплакване за недопустимост и неправилност.В жалбата се поддържа,че съдът се е произнесъл по установителен иск,без такъв да е предявен в настоящото производство. Жалбоподателят твърди също така,че решението в останалата част е неправилно-съдът е приел,че представеното завещание не е автентично ,без да обсъди всички събрани по делото доказателства.Предвид гореизложените съображения моли съда да отмени изцяло така постановеното решение.

Въззиваемите страни чрез своя процесуален представител са представили писмени становища относно неоснователността на жалбата,в която са изложени подробни съображения .

Окръжният съд,като провери атакувания по реда на въззивното обжалване съдебен акт във връзка с оплакванията в жалбата и направените от страните възражения,приема за установено следното:

Въззивната жалба е ДОПУСТИМА като подадена в срок от легитимирано лице,

имащо правен интерес от отмяна на съдебния акт, като по същество е **ОСНОВАТЕЛНА**.

За да постанови обжалваното решение, първоинстанционният съд е приел ,че представеното саморъчно завещание, от което ищецът черпи правата си, не е автентично,тъй като не е доказано ,че ръкописния текст е на лицето, сочено като автор, поради което и е признал същото за нищожно .

Настоящата инстанция не споделя тези правни изводи поради следните съображения :

На първо място, следва да се отбележи,че в диспозитива на съдебното решение съдът се е произнесъл по иск,който не е предявен в настоящото производство.Безспорно е,че ответниците са направили възражение относно автентичността на саморъчното завещание, но не е предявен иск в тази насока.Не е налице и предявен отрицателен установителен иск ,който да предполага произнасяне в тази насока.Ето защо решението в частта, с която съдът се е произнесъл по непредявени искове , е недопустимо и следва да бъде обезсилено .

По отношение правилността на постановеното решение.

В настоящото производство е предявен иск за делба,в който ответниците са направили две основни възражения,а именно ,че представеното саморъчно завещание е нищожно ,тъй като не е автентично, и освен това същото нарушава запазената част от наследството за законните наследници на Х. Т..

Съдът намира така направените възражения за неоснователни,като съображенията за това са следните:

ПО ОТНОШЕНИЕ възражението за нищожност.

Съгласно разпоредбата на чл.25,ал.1 ЗН саморъчното завещание трябва да бъде изцяло написано ръкописно от самия завещател, да съдържа означение на датата, когато е съставено, и да е подписано от него. Подписът трябва да бъде поставен след завещателните разпореждания.

Спорът в настоящия случай се свежда до това дали завещанието е написано от завещателя и дали е подписано от него. По първия въпрос приетото заключение на тройната съдебно - почеркова експертиза е отговорила утвърдително -завещанието е подписано от завещателя Х. Т. . По втория въпрос при сравнителното изследване на ръкописния текст в саморъчното завещание са установени съвпадения в обработеността, формата, размера и разтегливостта, свързаността, както и в структурната сложност при изписване на букви и елементите в тях, които са устойчиви, но поради това, че сравнителния материал е недостатъчен, вещо т о лице дава заключение, че ръкописният текст в саморъчното завещание вероятно е написан от лицето, посочено като съставител.

При тези данни настоящият състав счита, че вероятността саморъчното завещание да е написано от завещателя следва да се тълкува в полза на ищеца, доколкото липсата на категоричност от вещото лице се дължи на факта, че сравнителният материал е малък по количество. Ответниците не с а провели насрещно доказване, като представят доказателства, които да наложат други изводи. Не е оборена законната презумпция на чл. 180 ГПК, според който доказателствената сила на частният документ, какъвто е и саморъчното завещание, лежи върху подписа. Въз основа на подписа съдът е длъжен да приеме, че текстът преди него представлява изявление на лицето, което се е подписало под текста. Ето защо, настоящият съдебен състав приема, че ищецът е доказал автентичността на оспореното саморъчно завещание, което е породило целените правни последици/ в тази насока Решение № 123 от 7.04.2014 г. на ВКС по гр. д. № 2393/2013 г., IV г. о., ГК, докладчик съдията С. Б./

Нещо повече, от представените доказателства също може да се обоснове този извод . Със събраните гласни доказателства се установява,че за Х. Т. се е грижила единствено С.

А./майката на ищеца/.Първоинстанционният съд не е кредитирал показанията на св.А., като е приел,че същата е заинтересована от изхода на делото. Действително, същата е майка на ищеца,но това обстоятелство не води до неизменния извод,че е заинтересована. Тя е човекът, който е бил непрекъснато с наследодателката на страните,единствената, която е полагала грижи за нея ,поради което и е логично желанието на Х. да ѝ се отблагодари за положените грижи ./този факт на практика не се оспорва от ответниците, още по-малко са представени и доказателства ,оборващи тези твърдения /. Показанията на св.А. се подкрепят и от показанията на св.Б., която свидетелства относно положените грижи от страна на А. и факта,че е имало завещание.Действително, за това завещание тя не е узнала лично от завещателката и не е присъствала на съставянето на същото. Анализирайки тези свидетелски показания във връзка с извършената експертиза,може да се направи категоричен извод,че цялото саморъчно завещание/ съдържанието и подписа / е съставено от Х. Т. . А след като това е така,то същото е автентично и не страда от пороците, сочени от ответниците, поради което и поражда желаните правни последици .

ПО ОТНОШЕНИЕ на възражението за накърняване на запазената част.

Безспорно е,че процесният имот е бил СИО между Х. Т. и нейния съпруг И. Ст.К./съгласно разпоредбата на чл.103 от СК от 1968г.,а и липсата на възражение в тази насока от страна на ответниците/.

Предвид така приетото,действителните права ,които е притежава завещателката,са в размер на 4/6 ид.ч./които и са завещани/.

Спорът в случая се концентрира върху въпроса налице ли е и доколко е накърнена запазената част на наследниците на Х. Т..

Съгласно разпоредбата на чл.30,ал.2 от ЗН и предвид трайно установената съдебна практика/ТР № 3/2013 г./, изискването за приемане на наследство по опис е предпоставка за реализиране на правото да се иска възстановяване на запазена част от наследството само когато наследодателят е извършил дарствени разпореждания или частни завещателни разпореждания, но не и когато завещателното му разпореждане е универсално /в последната хипотеза общото завещателно разпореждане съгласно чл. 16, ал. 1 ЗН придава на лицето, в полза на което е направено, качеството наследник, а не на кредитор на наследството/, както и когато завещание, което не е било известно, е било открито след приемането на наследството по смисъла на чл. 55 ЗН.

С оглед на това основният въпрос, на който следва да се отговори ,е дали в случая завещателката е имала и други имоти или това е бил единствения ѝ такъв.

Ответниците поддържат,че Х.Т. не е имала други имоти ,т.е.тя се е разпоредила с част от единственото си имущество,поради което и следва да намери приложение разпоредбата на чл.16,ал.1 ЗН.

Видно от материалите по делото/ представената от ответниците преписка по заповед № 332/25.10.94г., нот.акт от 2005 г.,Решение за възстановяване на право на собственост на ПК Лом,показанията на св. А. /, Х. Т. и придобила чрез наследяване от съпруга си и на собствено основание и други недвижими имоти . А след като това е така ,то следва да намери приложение разпоредбата на чл.16,ал.2 ЗН и чл.30,ал.2 ЗН, поради което и ответниците, за да могат да реализират правото си да искат възстановяване на запазената част, е следвало да приемат наследството по опис.В настоящата хипотеза последните не само не представят доказателства в тази насока, но и липсват такива твърдения.

Предвид гореизложеното съдът намира направеното възражение за възстановяване на запазена част за неоснователно.

С оглед изложените по-горе мотиви, съдът намира,че искът за делба е основателен ,като правата ,при която следва да бъде допусната същата ,са какво следва : 12/18 ид.ч. за

ищеца, 3/18 за О. И. С. /син на Х.Т./ и по 1/18 ид.ч. за С. С. К., С. С. С. И Х. С. К. /наследници на починалия на завещателката син С. К./, //на наследниците по закон остават 2/6 ид.ч. от процесния имот, които се разпределят съобразно правата им по закон //.

Предвид гореизложените съображения съдът намира, че решението следва да бъде обезсилено в посочените по-горе части и отменено в частта, с която е отхвърлен иска за делба, като се допусне делба между страните при посочените по-горе права.

При този изход на делото въззиваемите следва да заплатят на жалбоподателя направените пред настоящата инстанция разноски в размер на 122 лв.

Водим от гореизложеното и на основание чл. 271, ал. 1 ГПК Окръжен съд-Монтана

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решението на Районен съд-Лом от 17.03.21г., постановено по гр.дело № 919/2018 г. в ЧАСТТА, с която съдът е признал за установено, че саморъчно завещание от 13.02.2017 г. от Х. Т., обявено на 13.06.2018 г. с протокол за обявяване на саморъчно завещание от пом. нотариус, е неистинско и е прогласил неговата нищожност, и в ЧАСТТА, с която е признал за установено, че М.А. не е собственик на 4/6 ид. ч. по завещание от Х. Т. от недвижим имот в гр. Л., обл. М., ул. „Б.“ № *, представляващ: ПИ /дворно място с площ от 432 кв. м./ с, както и 4/6 ид. ч. от построените в този ПИ: жилищна сграда с идентификатор * с площ от 72 кв. м., хангар /депо, гараж/ с площ от 15 кв. м., и постройка на допълващо застрояване с площ от 34 кв. м.

ОТМЕНЯВА решението на Районен съд-Лом от 17.03.21г., постановено по гр.дело № 919/2018 г. в ЧАСТТА, с която е отхвърлен иска за делба между М. А. А., О. И. С., С. С. К., С. С. С. И Х. С. К., вместо което **ПОСТАНОВЯВА:**

ДОПУСКА съдебна делба между М. А. А., О. И. С., С. С. К., С. С. С. И Х. С. К. по отношение на следния недвижим имот, находящ се в гр. Л., обл. М., ул. „Б.“ № *, представляващ ПИ /дворно място с площ от 432 кв. м./ с идентификатор № *, както и 4/6 ид. ч. от построените в този ПИ: жилищна сграда с идентификатор * с площ от 72 кв. м., хангар /депо, гараж/ с идентификатор № * с площ от 15 кв. м., и постройка на допълващо застрояване с площ от 34 кв. м. при права както следва: 12/18 ид.ч. за М. А. А., 3/18 за О. И. С. и по 1/18 ид.ч. за С. С. К., С. С. С. И Х. С. К..

ОСЪЖДА О. И. С., С. С. К., С. С. С. И Х. С. К. да заплатят на М. А. А. сумата 122 лв. разноски по водене на делото пред настоящата инстанция.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____